

Leibn. marg.

O, 1

Randnoten von Leibniz

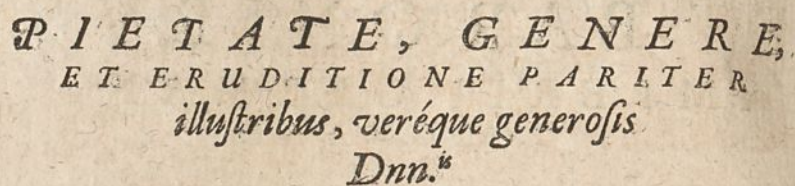
km.

Differtatio 8
De
COMITIBUS Amgels.
ET BARONIBVS, 7.
IMPERII GERMANI-
COROMANI:

AUCT.
CHRISTOPHORO
BESOLDO.

PROSTAT
In Bibliopolio Joh. Alexandri Cellii, Ty-
pographi Tubingensis.
ANNO M. DC. XIX.

६

Enenckeliis, ab **Ad-**
brechtis Berg fratri-
bus germanis:

LIBERIS BARONIBVS
IN *Hohenect* / DOMINIS IN *Goldiect* &c.
CONSILIARIIS S. S. CÆS:
Majest. &c. Dominis suis clemen-
tibus:

Observantia & gratitudinis ergo;
l. m. d. d.

C. B.

RIMUS, UT PUTO, COMITUM originem, officium & dignitatem, à Germanis promanasse; Udalricus Zasius, vir nunquam sine laude loquendus, divinavit: quem & sequitur Amplissimus Rutger. Rulandus, *tr. d. Commissar. part. 2. lib. 5. cap. 4. sub num. 26.* ac idem hoc pluribus nuper Philipp. Cluverius firmavit, in doctissimo illo opere quod Germaniam antiquam indigitavit. *lib. 1. cap. 48.* Stabiliendæ sententiæ suæ, omnes unâ illum Taciti locum, *lib. d. morib. & popul. Germanorum.* adducunt, ubi is ita scribit: Eliguntur in iisdem consiliis & Principes, qui jura per pagos, vicosq; reddunt. Centeni singulis ex plebe Comites, consilium simul & auctoritas adsunt: *Et paulò post.* Gradus quintetiam & ipse comitatus habet, judicio ejus quem sectantur. Magnaque & Comitum æmulatio, quibus primus apud Principem suum locus: & Principum, cui plurimi & acerrimi Comites. *Ibidem.* Cùm ventum in aciem, turpe principi virtute vinci; turpe comitatu, virtutem Principis non adæquare. Iterum: Principes pro victoriâ pugnant, Comites pro Principe. Ex hisce nempè Taciti verbis, à Germanorum consuetudine, Comitum titulos, ad Romanos & Italos fuisse devolutos, probare conantur. Sed cùm mentio Comitum creberrima, in Constitutionibus Imperatorum, aliisque passim scriptoribus celebretur, antequàm Gothi & Longobardi, aliæque Germanicæ nationes,

ista in loca, sese examine ingenti effudissent; nec etiam verisimile videatur; Romanos Imperatores ad normam Barbaricæ gentis, Aulam suam instituisse: credere sanè non debemus, Comites Romanorum, à Comitibus Germanorum; sed hosce potius ab illis, nactos fuisse originem atque occasionem. Quod & perplacet Christophoro Colero, in *Parerg. cap. 27.* ab eodemq; aliis adhuc rationibus roboratur. Ac etiam Germanicum **Grave**/Comitem multa ante secula sonuisse, disertis verbis Paulus Diaconus docet, *l. 5. c. 36.*
 „cùm inquit: Hic dum esset in Tridentinâ Civitate,
 „cùm Comite Bajoariorum, quem illi *Gravionem* dicunt; qui Bauzanum & reliqua castella regebat, conflictit, eumq; mirificè superavit, &c. *adde Frid. Lindembrog. Glossarium, sub nexum Codici Legum antiquar. verb. Comes. item Hieron. Bignonium, in not. ad Vet. formulas, fol. 594.*

Claude Fau-
cher. 2. cap. 4.
des origines
des dignit.
Marquard.
Treher. orig.
Palatin. cap. 1.
à princ. & cap.
seq. à pr. Carol.
Paschatus
Coroar. lib. 9.
cap. 23. Franc.
Guilliman.
Habipur-
giac. l. 2. c. 2.?
Isac. Pötanus,
Orig. Frâci-
eur. l. 6. c. 14.?
Paurmeist. 2.
de Jurisdic.
cap. 1. ab init.

2. A' comitando, Comitum Latina natio est: nec etiam alii initio apud Romanos ita nominabantur, quàm qui Principem sectarentur, ejusq; lateri adhererent: pariter ut Comites Provincialium Magistratum dicti fuerant, qui eos tanquàm negotiorum publicorum adjuutores sequebantur; quales erant Quæstores, Legati, Accensi, Scribæ, ut & Jureconfulti, quos nempe suo electos arbitrato, secum ducebant Magistratus. Et sic de Comitibus Principum, Spartianus in Hadriano: Cùm judicaret, inquit, in consilio habuit non amicos suos & Comites solùm; sed Jureconsultos, & præcipuè Julium Celsum, Salvium Julianum, &c. Romani nempe Principes, varii generis administratos, cùm Equestri ordinis & Militaris, tùm Togatos & Jurisperitos, à consiliis secum habuerunt: omnes vulgatissimè Comites nominatos, & in comita-
tu

in Principis versantes. Eosque tanto numero plerun-
 que, ut ipsa Principis residentia sive Aula, Comitatus, aut Sacer etiam Comitatus cœperit adpellari. Postea ex horum numero adsumebantur, qui ad provincias regendas mitterentur: & Comites quidem illi, non tam Principis (à quo aberant) sed Provinciæ dicebantur, quam ipsi cum Comitivâ dignitate gubernabant. Sic jam sub Arcadio & Honorio, Comitem Africæ, Comitem Tingitanæ, tractus Argentoratensis, Britanniarum, littoris Saxonici per Britannias, Notitia Imperii suggerit. *fol. m. 126. b. Pānciroll. in comment. cap. 70. & seqq.* Insignis quoque ad hanc rem est Zosimi locus, *lib. 5.* ubi inquit: Is verò Comitem Orientis fecit; cujus Magistratus ea potestas est, ut qui eum gerit, omnibus Provincias Orientis administrantibus præsit, & corrigat etiam, quæcunque non uti par est aguntur. Quin imò, omnis Præfectura honestior, etiam Justiniani temporibus, Comitiva dicebatur: & adeò quilibet Præfectus, Comes appellari cœpit. Ita ut denominatio Præfecti atque Procuratoris, in Comitibus mutata nomen, omnibusque Magistratibus tributa; ac deinde ad omnes negotio alicui præpositos fuerit porrecta. Hinc passim occurrit mentio Comitibus Sacrarum Largitionum (cui commissi fuerunt Imperatoris thesauri) Comitibus rerum privatarum, Comitibus patrimonii Sacri. Hincque Comites equitum domesticorum, & peditum domesticorum: Comites Consistoriani, Scholarum, rei militaris; Stabuli Sacri, regiiq; Equilis, &c. Comes Scutariorum, Comes qui familiæ, qui custodiæ Principis præsidebat, &c. Unde & Eustathius alicubi: Nunc quoque triremis præfectum, qui scilicet totius remigii curam gerit, Comitem vocari, ait. Et apud Cassiodorum, *var. lib. 6. epist. 19.* habetur.

betur formula Comitum Archiatrorum. Etenim quos Principes Romani euntes in bellum, aut Imperii ditione perlustrantes, in comitatum adscisciebant, eosdem in consortium principalium curarum adsumpsisse censebantur: iiq; talibus ut plurimum ministeriis adhibebantur, quibus maxuma quæque consumantur; denique istis propemodum ut oculis, brachiis, manibus, utebantur. Comitum porro alii in ordine primo, alii in secundo, alii etiam in tertio collocati fuere. Inde & comitiva primi, secundi, tertii ordinis; inter primas & eximias dignitates, atque officia erat: sicque apud Cassiodorum. 2. *variar. cap. 18.* Comitivam primi ordinis dignitatem, pro militiæ laboribus strenuè perlatis, confert Rex Theodoricus. *addatur idem Cassiodor. 6. var. epist. 12. & seq.* Videri etiam potest Vegetius, 2. *dere Milit. cap. 9.* ubi scribit: proprius Judex erat Præfectus Legionis, habens comitivam primi ordinis dignitatem; qui absente Legato, rangquam Vicarius ipsius, potestatem maxumam retinebat, &c.

3. At nunc propius ad Germanicos Comites, si vè Græviones accedam; quorum etymon haut cuiquam facile erit invenire: & sanè Isaac. Pontanus, *Origin. lib. 6. cap. 14.* virum æstimat eum, Germanicæ hujus vocis, veram & certam qui dederit notationem. Planè mihi persuasum est, nomen id à nostro **Graven** (cui & Græca consonat γράω, γράω, γράω, &c.) Provenire: ut ita **Graven**/sint quasi canes, seniores, seu Senatores; hoc est, præcipui, optimates. (Nam & Romæ qui olim Patres ac Senatores, post comites dicti fuerunt) Et ita etiam apud Christianos, presbyteri seu Seniores specialiter olim adpellabantur, qui Ecclesiæ præerant; quorum alii politicam Ecclesiasticam ad-

mini-

*Stumpff. lib. 4.
der Schweiz-
ser Chronik.
c. 29. fol. 290.
Villichius ad
Tacitum de
German. c. 19.*

ministrabant; aliis interdum doctrinae verbi cura incumbebat. Et certe *πρεσβύτερος* frequentissime apud Græcos, ut & apud Latinos antiquum, non annorum semper multitudinem importat; sed pro poriori, aut pretiosiori sumitur quandoque: quod Lexicographi docent. Sic & *πρεσβυς*, denotat Legatum; eò quod officium hoc, senili prudentiâ præditos requirat. Absconum ergò videtur, à fossis (quæ nobis *Graben* à Belgis *Graven* indigitantur) elicere etymon vocabuli huius: quasi limitibus præpositi Comites sient; licet id Heigio arrideat. 1. *quæst.* 2. Et adhuc vani magis esse videntur; qui à Latino gravis, aut Gallico *homme grave* (qualiter ob virtutem & animi præstantiam, viros quosdam adpellitare solemus) derivationem emendicant: quod tamen facit ingeniosissimus Lycklama, 5. *membran. eclog.* 9. Nec etiam Adriano Sciercio accedere queo, qui in *Indice 2. Originib. Celtic. suffixo*, ait: Grave, *Graeff* / quasi *Gær-haëff* / Celtis esse tributorum exactorem, perceptorem collectarum. Quamvis etenim Grafio, pro exactore, & Iudice fiscali quandoque accipiatur: *Lindembrog. in Glossar. Codici Legum antiquar. subnexo: verb. Graphio. adde Bulenger. libr. d. Vectigalib. cap. 5. ad fin. & ibid. in Analect.* id tamen munus, haut præcipuè Comitibus seu Grafionibus incumberebat; ut jam mox deducam.

4. Ergò, quod attinet rem ipsam, sanè apud Francos, cæterosque Germanos, vox Comitum in genere Judicem denotabat: quo eodem etiam in significato, accipitur in cap. 1. *si de investit. inter Domin. & vassall. lis oriatur: in usib. Feudor.* Quin imò; & adhuc in quibusdam Germaniæ locis, *Graff* / aut *Grave* Judicem signat: ac ita nunc hodie in Colonia Agrippinâ, *Graff* vnde *Scheffen* / pro Iudice & Assessore usurpant.

Et

Munster. Cosmogroph. 3. cap. 20. Estien. Pasquier. 2. des Recherch. cap. 12. à princ. Reineccius: von des Adels herkommen, fol. m.

147. &c. *Christoph Lehmman*. lib. 2. cap. 17. *Isac. Pont.* Orig. 6. c. 14. *Guilliman*. *Habsburg*. 2. c. 2. fol. 37. & seq. *Hieron. Bignonus*. in notis ad formulas *Marculfi*. l. 1. fol. 458. &c. *Knichen*. d. Superior. 4. num. 85. &c. *Lindenbrog*. in Glossar. verb. *Graphio Ant. Coler*. d. Iure Imper. Germ. sect. 57.

Et generaliter, ex veteri Saxonica dialecto, *Grave* nil aliud est, quam *Judex*. Et inde *Graffengeding* idem est quod *Ein gehegt / oder bedingtes Gericht*. *Sachsenspiegel* / lib. 3. art. 61. Ideoque *Ting* / forum Judiciale Germanis olim, & hodie etiam Danis notat: & *Tungini*, quorum etiam *Salice* leges referunt mentionem, *Judices* quondam vocabantur, qui post *Comites* erant; *Lindenbrog*. in *Glossar. verb. Tunginus*. quos etiam *Dinggraffen* / appellabant.

5. Constat sane, jam sub Imperio Francorum, *Comites* non in singulas provincias solum, sed & in *Civitates* fuisse ablegatos; hincque territorium & districtus cui præficiebantur, *Comitatus* dici coepit: & *Regnum* universum, in certos pagos (*Gaue*) sive *comitatus* (*Graveschaffien*) qui etiam *Grafiæ* ex eo vocabantur, divisum fuit. *vid. Hieronim. Bignon*. in notat. ad lib. 1. formul. *Marculfi*. fol. 518. & sequens & lib. 2. fol. 594. *Graffschafft* ist nichts anders dann ein Jurisdiction, oder ein Gegend vmb Weichbild / welche vor Alters den Graffen durch die Kayser verlihen worden; auff daß sie an ihr Statt daselbst Gerichtszwang hielten / vmb jedermann richten / dieweil man den Kayser nicht vmb alle Sachen hat mögen besuchen ut alicubi hanc rem *jus Saxonicum* definit. Ac ita *Comites* censebantur; *Regis*, *Regni*que officiales, *Judices*que provinciales: quod & innuit *Glossa Latino-Theotisc. Præses, Gravo*. Et hoc quoque ex aliis *Heigius*, part. 1. quest. 2. numer. 38. notat: *Caroli Magni* circiter ætatem, *Duces* fuisse dictos, quibus *Comites* duodecim subjecti erant (quod tamen haut perpetuum fuisse, *Knichen* probat. d. *Superiorit. cap. 1. n. 38. &c. & Encycloped. cap. 1. num. 18. &c.*) Nempè *Comites Justitiæ*; *Duces* sive *Herhogen* / militiae præfecti fuerunt. *vid.*

vid. omnin. Bignonium, in not. ad libr. 1. formular. Marculfi. fol. 461. & seq. Quamvis verò, & Comitum esset munus, tributa curare (quod monui supra numer. 3. ad fin.) atque item nobiles, liberosque cives colligere sub signa, & adungere exercitui Regis. (Ita Ludovicus Pius, in constitutione quâdam, quæ est apud Goldastum tom. 2. fol. 9. sancit: ut liberi homines cum Comite suo in exercitum pergant; & in marchâ juxta rationabilem comitis ordinationem atque admonitionem, explorationes & excubias facere non negligant, &c. de eorum tamen officio præcipuo, Ansegisus libr. 4. Legum Francicar. cap. 93. sub Ludovico & Lothario Impp. sequentia scribit: Comites pleniter justiciam diligant, & juxta vires eorum expleant, & justitiæ sanctæ Dei Ecclesiæ vigilantî curâ insistant: orphanorum, viduarum, pauperum, & omnium qui in eorum ministerio permanent, & de causâ quæcunque ad eos venerit querela, plenissimâ & justissimâ deliberatione definire decernant; & sicut rectum & justû est, ita agant. Insuper, quòd Comites apud Francos Judices fuerint, qui ordinariè Jus dicebant, provinciasque gubernabant, Gregorius quoque Turonensis docet, cum de S. Nicetio ita ait: Vidi ego quodam tempore Basilium presbyterum, missum ab eo ad Armentarium Comitem, qui Lugdunensem urbem, his diebus potestate judiciariâ gubernabat. Idem de Beato Gregorio Episcopo: In comitatu positus, regionem illam per XL. annos, justitiâ comitante correxerat. Et iterum ille: lib. 6. cap. 22. Rex Chilpericus pervasis Civitatibus fratris sui, novos Comites ordinat, & cuncta jubet sibi urbium tributa deferri. Idem sæpè etiam, Judices non Comites vocat. Sicque lib. 7. cap. 42. seipsum interpretatur: Posthâc edictum à Judicibus datum est, ut qui in hâc expeditione tardi fuerant, damnarentur; Bituri-

B

gum

gum quoque Comes pueros suos misit. Sic & Ripuariae sanciunt Leges, *cap. 53*. Si quis *Judicem* fiscalem, quem *Comitem* vocant, interfecerit, DC. solidis mulctetur. Ac ibidem, *cap. 51*. ut & in lege Salicâ *tit. 53*. agitur de eo, qui Grafionem ad res alienas injustè tollendas invitat; isque idem postea nominatur *Judex* Fiscalis: nō quod fiscales solum deciderit causas (*ut jam supra h. n. dixi*) ut olim Cæsaris Procurator; *L. 1. C. d. Jurisdict. l. 2. Cod. si advers. Fisc.* (id enim modò dict. *cap. Ripuariae Legis*, satis refutat) sed Fiscalis, idem est ac si publicus diceretur.

6. In Comitibus autem instituendis, Francos, ut & in aliis plurimis, Romanorum instituta sequutos fuisse, probabile est. *vid. supra nu. 1*. Plerunque etenim Germanicæ gentes, Latinis provinciis potitæ; æmulatione Romani splendoris; priscam etiam regiminis formam, & Aulæ dignitatumque pompam retinere studuerunt: quasi aut majoribus titulis honestari, aut illam Reipublicæ formam, in melius producere non possent. *Freher. Origin. 1. fol. 2. & seq.* Et in specie, Cassiodorus, *lib. 6. var. epist. 22. & seqq.* Comitivæ Syracusanæ civitatis, Neapolitanæque formulas scripsit; quarum si munia cum Francis conferantur, eadem prorsus adparebunt: ille enim *Judices* eos vocat, & civilia negotia eos examinare, itidemque eos exercitum habere dicit. Ac rectè Suidas, *Comitis* definivit vocem; dum *Populi Magistratum*, vel *Principem* vocat: *Κόμης, ὁ λαῶν ἄρχων*. Quæ omnia, *Comitis* quoque apud veteres Francos officia indicare, constat. Imò Francisc. Guilimannus, *Habsburg. lib. 2. cap. 2. fol. 38*. notanter scribit: Post Burgundionum in Helvetiam excursiones, qui prius apud Romanos, iisque imperantibus fuerant *Comites urbium, provinciarum, & regionum*; apud eos eadem fermè omnes in dignitate & administra-

tio-

tionem positos permanisse. Unde porro obtinuisse aut ut ubi Romanorum praesidia, hyberna, castra, majorque frequentia erat; Comites pariter, multam apud posteris celebritate ac potentiam essent, atque superessent: quod compluribus exemplis ex Helvetia petitis, probat. Pariliter in Angliam (aemulam morum Franco-Gallicanorum) tam ante quam post Conquestorem Wilhelmum Normannum; Comites seu *Graviones*, *Iustitarii* vocabantur; hisque cum ad privata, tum publica judicia, suis fuere in Comitibus fora. Ad privata; singulo quoque mense conventus celebrabatur: quilibet Gravius, quartam quaque septimanam frequentem populum conveniebat, cuique jus aequabile dicebat; litesque singulas, ad diem conditum dirimebat.

Claude Fauchet. lib. 2. cap. 4. des origin. des dignit. Joh. Selden. in Iani Anglorum facie altera, lib. 2. fol. 129. &c.

7. Sed quoque Gravionum haut uniformis potestas nomenque fuit. Sicque *Gehe: oder Vograss*/is dicebatur, qui sine causae cognitione iudicabat: *Welscher gehe / oder handhaffige Thar richten mocht. Sachsenspiegel / part. 1. artic. 56. ut & art. 57. ac seq.* Sic & *Freygraffen* indigitabantur, Praetores occultorum Westphalicorum Judiciorum: ex privilegio, sine operosa cognitione, & ex arbitrii libertate in facinorosos animadvertentium. *Zasius in L. Imperium. ff. d. Jurisdic. Paurmeist. 2. d. Jurisdic. cap. 11. n. 4.* Sic & Hollandi *Dyffgraven* habent, qui aggeres curant: alibi *Satzgraven* inveniuntur, qui Salinarum curam habent. Quibusdam in locis, *Holz: oder Waldgraffen*, Judices, quibus cura Sylvarum commissa erat denominabantur (*Vonden Reim: vmd Wildgraven / agit Freherus, Orig. cap. 3. fol. 23.*) *Centgraffe / des Gauwgraffen / oder Landrichters* locum tenens erat; quod docet Beatus Rhenan. *lib. 2. Rerum Germanicar.* Regiones, ait, per centenas distincte fuerunt: unde Centenarii nomen. Is magistratus qui

Andr. Knichen. de Superior. c. 4. n. 102. &c.

M. Freher. Orig. Palat. cap. 5. Christ. Lehmann in der Speyrie.

B 2

cente-

^{sshe Chro.} centenæ præsidebat, Comiti subiectus erat. Et adhuc
^{niß. lib. 2.} in aliquibus Germaniæ locis, & etiam prope Heidel-
^{c. 23. Lin.} bergam, vestigium centenæ, & ipsum vocabulum
^{denbroeg.} mansit. Ac est, ut ego puto, *Zent*/quasi *Zehent*/distri-
^{in Glossar.} ctus minor. Idque Bignonius confirmat, dum *in not.*
^{verb. cen-} *ad vet. Formul. fol. 599.* scribit: Singulos comitatus in
^{ten. cente-} Centenas, seu territoria quædam fuisse divisos, quibus
^{nari. add.} minores Judices præerant sub Comitibus dispositione;
^{Kuichen.} quia Centenâ, Centenarii dicebantur. Sic in Synodi
^{d. Sup. er.} Cabillonensis, sub Carolo Magno celebratæ, capite 21.
^{cap. 4.} Comitibus & Judicibus hoc summopere præcipitur
^{n. 68. & c.} observandum, ut judicent justè. Ac paulò post: Sed &
 ministros, quos vicarios & centenarios vocant, justos
 habere debent. Alibi etiâ Tungini adpellantur, *Ding-*
graven/quorum suprà n. 4. *ad fin.* feci mentionem: qui
 pedanei Judices erant. Lex Salicâ tit. 48. Hoc observare
 convenit, ut Tunginus vel Centenarius mallû indicet.
 Glossa vetus: Tunginus, qui post Comitem est. Cente-
 narii etiam non de omnibus causis, sed de minoribus
 tantummodò judicabant. Capitulare Karoli Magn. lib. 4.
 c. 26. Omnis controversia corâ centenario definiri po-
 test; exceptâ redditione terræ & mancipiorum; quæ
 non nisi coram Comite fieri potest. Ibid. lib. 3. cap. 79.
 Ut nullus homo, in placito centenarii, neque ad mor-
 tem, neque ad libertatem amittendam, aut ad res red-
 dendas, vel mancipia, judicetur: sed ista in præsentia
 Comitibus vel missorum nostrorum, judicentur. At ve-
 rò hodiè, ut in ejusmodi rebus constantia nulla est,
Zent/ *Zentbarliche Obrigkeit*/re. pro criminali Jurisdic-
 ctione sumi solet. *Webner, in observat. d. Verb. signif. verb.*
Zent/re. Scabinos autem (qui & Racimbürgii vel Ra-
 chinburgii alicubi vocitantur) singulis Comitibus in
 mallis (*Mahlstatt*) seu comitiis fuisse associatos, patet
 ex Glossâ Latino-Theoriscâ: ubi Judex, Scepeno deno-
 minatur.

Lindénbrog.
ut & Mart.
Lydus in
Gloss. verb.
Scabini. &
in verb. Ra-
chimbürgii

minatur. Quæ certè vox, eâdem adhuc notione apud Germanos Belgasque usitata reperitur: **Scheffen/** **Scheffen** ut etiam monui *suprà num. 4.* Nec aliunde Gal-
lorum *Eschevins* deducuntur: & omnia hæc descen-
dere videntur à Hebraico *שפן* id est iudicavit: à quo
etiam indubiè sunt Poenorū *Sufferes*, ut probat Bernh.
Aldrete, 2. cap. 2. de varias antiquedad. fol. 335.

8. Sed fuerunt Comites quoque, qui nunc Princi-
pum ordini non adscripti solùm, sed & Ducibus mul-
tis superiores sunt. Atque ita Comites Palatini (**Palat-**
graffen) olim Palatii Cæsaris Iudices, sive Præfecti
erant: **Richter des Kayser: oder Königlichen Hoff.**
t. 55. in pr. lib. 2. Feud. Borcholt. de Feudis. cap. 5. num. 34. La-
gus, in juris Civilis & Saxon. compendio, lib. 2. cap. 8. Rudin-
ger. observat. cent. 4. observ. 4. Nunc **Kammer: oder Hoff-**
richter dici possent. Etenim **Pfalz** sive ex vetustà dia-
lecto **Pfallens**; idem quod Palatium, vel curia Regalis
sonat: sicque Curia Argentinensis, & hodiè **die Pfalz**
indigitatur. Et eodem intuitu hoc, in Speculo Saxo-
nico, *lib. 3. art. 62.* sancitur; **fünff Stätt seind die Pfalsen**
geheissen / die ligen in dem Lande zu Sachsen / da der Kö-
nig sein rechten Hoff halten soll. Hanc itidem propter
causam, Palatia in Civitatibus consuetis, Regalibus
adnumerantur. *cap. unic. tit. 56. que sint Regalia, libr. 2.*
Feudor. Comites hi in Palatio, hoc est in Aulâ Regis fe-
rè erant: undè eos Guntherus in Ligurino, Comi-
tes Aulicos vocat; custodes item Aulæ Palatinæ. In-
terdum quoque ad Provincias regendas mittebantur.
Indè Spec. Saxonici glossa, *lib. 3. art. 53.* prodiit; Palatinos
sive **Pfalzgraffen**/eos esse, qui bello partis pacatisque
Provinciis jus dicebant. Ibiq; in textu habetur: quam-
libet Provinciam Teutonice terræ, suū habere Palan-
gravionatum. Ex his Saxonie Ducem existere pri-

Bigonius
in notat.
ad lib. 1. for-
mul. Mar-
culfi. fol. 470.
& idem ad
vet. formul.
fol. 588. ac-
seq.

Freher. O-
rig. cap. 1. &
seqq. passim
p. Pichaus
in libello
de Comit-
bus Campa-
niæ, juncto
Originibus
Palat. Frehe-
ri *Bigonius*
in nor. ad
formulas
Marculfi. l. 1.
f. 315. & seq.
Christ. Lehm-
mann in der
Spenrische
Chronick.
lib. 2. cap. 9.
Claude Fau-
chet. 1. des O-
igin. des
dignitez. c.
10. Knichen.
de Saxon.
nō provoc.
jure, ad verb.
Electorum.
cap. 1. n. 109.
Cluten. in
Syllog. th. 26.
a. Reim. Rei-
nec. tr. von
des Adels
anfängli-
chem her-
kommen. f. 148

mum, secundum Rheni Palatinum, tertium Branden-
 burgicum Marchionem; Franconiæ Palatinum,
 Episcopum Moguntinensem, Sueviæ Trevirenssem,
 Grunaviæ Coloniensem Episcopum esse. (Verum in
 dem *Schwabenspiegel* / *cap. 19.* mentio fit quatuor tan-
 tum Palatinorum; Saxoniam, Bavariam, Franconiæ, &
 Sueviæ. *add. Goldast. in notis marginal. ad antiquam Ordina-*
nat. d. officio Comitum Palat. quæ extat tom. 3. Constitut.
fol. 403.) Idem ex hoc electionem Imperatorum
 conceditam fuisse, colligit: *vnd haben andere Fürsten*
zu manen/welche in die Pfalz gehören/ıc. Successu tem-
 poris, compluribus locis Comites Palatini imperita-
 runt. Sicque Carolus V. Imp. in Inscriptionibus suis,
 semet nominavit Palatinum Ceritaniam, Habsburgi,
 Hannoniæ, Hollandiæ, Kiburgi, Namurci, Phireti,
 Rossiglioni, Seilandiam, Zutphaniam, &c. Habuit quoque
 Burgundiam, Bremam, *Wittelsbach / Schären* / & etiam
 nostra Tubingam Palatinum. Ante Carulinos, Comes
 Palatii unus tantum erat, & Major domus adpellaba-
 tur, ejusque potentia fuerat proxima post Regem.
 Erat enim Vicarius Regni; ipsi Regi, à populo, tan-
 quam arbiter, custos & observator adtributus: ne li-
 mites præscriptæ Jurisdictionis excedere posset. *Gold-*
ast. in not. marginal. ad d. antiquam Ordinatio. de officio Co-
mit. Palat. Carolus verò Magnus, insigni politico stra-
 tagemate, plures eorum fecit; & tum etiam absolute
 Palatini dicti fuerunt; procerum summi, à Regeque
 proximi: ac ita Rolandum illum, & Rinaldum, Oli-
 veriumque, sacræ in Sarracenos expeditionis comites,
 non tantum vernaculi scriptores passim, ac cum pri-
 mis Poëta Italus Ariostus, sed & Chalcocandeles, Græ-
 cus scriptor, Paladinos adpellat. *libr. 2. hist. Turcic.* Ve-
 rum de Comitum Palatinorum officio, in sequentia
 Hinc-

Hincmarus *cap.* 19. scribit: Comes Palatii, de omnibus „
 secularibus causis, vel judiciis suscipiendis, curam in- „
 stanter habebat; ut nec seculares prius Dominum Re- „
 gem absq; ejus consultu inquietare necesse haberent, „
 quousque ille prævideret, si necessitas esset, ut causa „
 ante Regem meritò venire deberet, &c. Et idem *cap.* 21. „
 Palatii Comitis, inter cetera penè innumerabilia, in „
 hac maxumè sollicitudo erat; ut omnes contentiones „
 legales, quæ alibi ortæ; propter æquitatis judicium, „
 Palatium aggrediebantur, justè & rationabiliter de- „
 terminaret; seu perversè judicata, ad æquitatis trami- „
 tem reduceret: ut & coràm Deo, propter Justitiam; & „
 coràm hominibus; propter legum observationem „
 cunctis placeret. Sic & Eginhartus in vità Caroli Ma- „
 gni: Si Comes Palatii, litem aliquam esse diceret, quæ „
 sine ejus jussu definiri non poterat; statim litigantes „
 introducere jussit, & veluti pro tribunali sedens, lite „
 cognitâ, sententiam dixit.

9. Comites Provinciales, *Lândgraffen* / præfides, „
 & Judices erant, provinciæ alicujus totius (Judices me- „
 diterranei, ad differentiam Marchionum) *die da Riche- „
 ter gewesen seind eines Landes/so zwischen des Reichs Lande- „
 ligen. Borcholt, de Feud. cap. 5. numer. 33. Conradus Lagus, in „
 compend. Juris Civ. & Sax. lib. 2. tit. 8. Reinecc. von des Adels „
 Herkommen. fol. 148.* Ac etiam verosimile videtur, fuisse „
 eosdem olim *Gograven/vel Gâwgraffen* (Pagi Præ- „
 fides) vocitatos: *Gâu* namque vel *Gôv* / (*à yala*) sive „
Pagus, sumitur pro territorio aliquo satis amplo; ut „
*& supra monui, nu. 5. & idem doceo lib. 1. polit. c. ult. num. 52. „
 ac videri etiam possunt Freher. Orig. cap. 5. & Knichen. tr. d. „
 superiorit. cap. 4. n. 119.* Memorantur autem *Lândgraviae* „
*rus, Hassiæ & Leüchtenbergiæ: Alsatia; item & Suint- „
 goviæ* (quæ duæ ditiones, jam magnâ ex parte Austria- „
 cis

cis parent) Thuringiæ (hodiè Saxoniæ Ducum) Baræ (nunc Comitum Furstenbergiorum) Kleckoviæ (Sultzensium Comitum) Stülinge (Lupffiorum quondam Comitum, nunc Pappenheimii Mareschalci) Sufenbergiæ (Badensium Marchionum, &c.

Knichen. de Saxon. non provoc. iure, ad vv. Ducum Saxon. cap. 4. num. 30. & mult. seqq. Marth. Stephani, d. Iurisdic. lib. 2. part. 1. cap. 6. n. 85, &c.

10. Marchiones (quorum jam in constitutione quâdam Ludovici Pii, *quæ extat apud Goldastum, tom. 2. fol. 9.* mentio fit) Marchiæ Comites, **Marggraffen**; finibus Imperii præfecti, Limitumque Judices erant: **Marchrichter oder Grenzfürsten**: quique provinciam demandatam ab incursionibus hostium tutabantur, non secus ac olim milites Præsidarii vel Ripareses. Ac sic Marchio habetur, **ein Fürst / der vber ein solch Land Richter ist / das an den Gränzen des Teutschen Reiches ligt.** *Borcholt. dict. cap. 5. num. 31. & seqq. Vultei. d. Feudis. cap. 4. numer. 14. Lagus. dict. lib. 2. cap. 8.* Et hinc rectè Odofredus, *in suâ summâ, tit. qui possessores in Feud. succedant.* Vulgare esse apud Francos, ait, ut Marchio adpelletur, qui de jure Romano Liminarcha, seu custodiens Imperii fines, &c Sicut & idem Annonius *libr. 5. cap. 11.* disertè docet, cùm scribit: Reliquit Marchiones, qui fines Regni tuerentur, & hostium arcerent incursus. **March** namque significat fines (quasi **Gemark.**) Et ita vocabulum Marchæ, à rerum Francicarum scriptoribus, sæpius pro termino, finibus, & etiam pro regione usurpatur. *Lindenbrog. in Glossar. verb. Marcha. Johan. Lydius, in Gloss. Latino-barbar. junctis operib. Nic. Clemangis. verb. Marca, & item verb. Marcha. Barth. Schobinger. in addit. ad farrag. antiquitat. Vadiani, in tom. 3. Rerum Alemanic. Goldast. fol. 148.* Indeque commarcani dicebantur, quorum marca sunt vicinæ: *Lindenbrog. verb. commarcani.* ut & hodiè in Hispanicâ linguâ, eodè sensu usurpatur vox **Commarcano**. Veteres quidem Galli, ac etiam Germa-

Germani nostri, equum militem, **March** vocarunt. Indè ipsis erat **Marchfall** / depositio de equo; **Merworphin** / ab equo dejectio. *Lindembrog. in Gloss. verb. Marach.* Quin & nunc usurpatur **Meere** vel **Merche** / pro equa: ut etiam Glossa Latino-Anglosax. equum interpretatur **Hors** / equam **Mora**. Sed tamen minime placet, quòd exindè nonnulli, Marchionem Præfectum Equitum sonare ajunt: *Alciat. in libr. d. sing. certam. cap. 32. Cujac. in cap. unic. de his qui Feudum dare poss.* *Claude Fauchet, lib. 2. des Orig. des dignit. cap. 3. & 8.* quem usitatè Comestabulum (quòd Comes, seu præfectus stabuli sit) aut quoque Mareschalcum adpellamus; à **Marach** / equo, & **Schalck** / quòd denotat servum, *Lydius in Glossar. verb. Schalcus* (undè & nos adhuc, instrumentum quoddam inserviens culinæ, ita nominamus.) Quemadmodum etiam *Lyclama's. membranar. eclog. 9.* hunc in sensum scribit: Marchiones censeam esse Comites, quorum nobilitas sit equestris. Sicque eosdem **Gomgraviis** seu **Landgraviis** opponit: quorum nimirum nobilitatem pedestrem esse censer. Sed aliud planè est **Marach** / **Mare** / aut Celticum vetus **Marchisa**, quòd apud Pausaniam extat, & equum denotare scribit: aliud **Marka**, **Marck** / limes. Et indè etiam inter Marchionem & Mareschallum, maxuma differentia erit. Ac cum itidem de Marchiæ vocabulo, nil Germanicarum gentium incursionibus antiquius constet; credibile omninò est, Marchionum nomen, limitaneis Præsidibus inditum: nec ideo à Græco *μαρξία*, quòd quidem etiam provinciam notat (per aphæresin primæ syllabæ) fuisse deductum; ut & contra Georg. Sabinum Heigius probat, *quest. 2. numer. 57.* Achinc Misnica Marchia contra Bohemos, Brandenburgica adversus Henetos & Obotritos, Lusatia, Moravia

C

ravia

ravia, Austriaeque contra Ungaros, Sarmatas & Polonos, Slesvici adversus Danos & Jutas, Badensis & Hochburgensis adversus Gallos constituta fuit. Quamvis plures postmodum ceperint Marchionatus, nullâ habitâ limitum ratione: ut & aliæ consimiles dignitates, à nomine, & propriâ primævâque suâ significatione degenerârunt.

Knichen. de Saxon. non provoc. Iure. supr. dict. c. 4. n. 44. & c. Responsum in causâ der Statt Fridberg. passim, multisque locis quæ index in verb. Burggravi? refert. Reim. nec. von herkommen des Adels. fol. 149

II. Burggravii, perpetui Castellani; præfecti, sive Judices erant, certi alicujus præsidii atque arcis, *Einer Bestung des Reichs: ein Herr so ein Bestung des Teutschen Landes zu Lehen innen hat; Oberster Richter der Statt. Contr. Lagus. suprâ dict. loco.* Talis est Burggravatus Norimbergensis, qui pertinet ad Electores & Duces Brandenburgenses, Magdeburgensis, qui est Saxoniæ Electoris; Burggraviatus item qui est in Urbe Imperiali *Fridberg/und Weilnhaußen*/certis nobilium familiis constitutus: & aliorum adhuc plurium, mentio fit in Imperii Recessibus, constitutionibusque à Goldasto vulgatis; ut *Judices monstrant.* Magna hæc olim dignitas erat; adeo ut in civilibus, etiam Marchionibus jus dicere possent: ni nos fallit Auctor *des Sachsenspiegels/part. 3. artic. 52. ad fin.* Aliquandò etiam in Episcopatibus civilem exercebant Jurisdictionem; undè Peucerus, *lib. 5. Chronic.* eos illarum terrarum Judices esse censet, quæ Imperatorum donatione Ecclesiis accesserunt.

Christoph. L. hman in der Speyr. Chronic. lib. 4. cap. 1. Anton. Coler. Sect. 58. Matth. Stephani. 2. d.

12. Omnes hi, omniumque generum Comites ab initio temporariè, postea perpetuò Provinciarum administrationi præpositi fuere. Ut & Ducum, Marchionum, &c. olim officiorum, muneris & administrationis; nunc dignitatis & patrimonii nomina sunt. *arg. cap. 1. §. 3. quia vidimus. de his qui Feud. dare poss. cap. unic. in fin. de alienat. Feudi. cap. unic. in prin. de Feud. Marchie.*

chie. Et inde apud Stumpffium, *libr. 4. der Schweizer* Iurisdia.
Chronick. cap. 29. fol. m. 290. mentio fit Landgravio- part. 1. c. 5.
 rum, qui tantum Barones; & quoq; Burggraviorum, a princ. Bi-
 qui tantum nobiles erant. Licet Comites & Duces gnus, in
 hereditarii, etiam vetustissimi reperiantur: & habuit nor. ad lib. 1
 nempe Britannia Gallicana Comites, jam sub Mæro- form. Mar-
 veis. *Claude Fauchet. 2. cap. 4. fol. 58. des Origin. des dignit.* c. 11. fol. 460
 Pertinet huc, quod Paulus Æmilius, *lib. 1. sub. Rege 9. no-* & seq. qui
 tanter scribit: Duces initio, Comitesque à Regibus simul, quā
 præficiantur gentibus, Civitatibusque; ac cum vi occasione, &
 deretur, dimittebantur. Deinde inveteravit consue- quā tempore
 tudo, ut nisi sceleris convicti, abire Imperio non co- talia mune-
 gerentur: idque postremo, ut quisque eo munere do- re heredita-
 nabatur, jurejurando Regum cavebatur. *Adde Estien.* ria sint fa-
Pasquier. 2. cap. 11. des Recherch. Unde in consuetudini- sta, mon-
 bus Feudorum, pro eo sumitur Comitatus verbum, qui strant. Adde
 de Comitatu, feudo primi gradus, est investitus: *tit. 10.* meum tract.
quis dicatur Dux, &c. à princ. lib. 2. Feud. Ant. Contius, in com- d. Appellat.
ment. Feudal. tit. d. divis. Feud. quamvis & quidam Comi- cap. 2. n. 15
 tatus sint allodiales. *Compiler decision. seu præjudicior.*
Cameral. verb. Comitatus. Et hinc etiam Comites, ita spe-
 ciatim nominati, *Reichsgraffen* (nam qui cum adje-
 ctione aliquā sic nominantur; Comites putà Palatini,
 Marchiones, Landgravii, Burggravii, &c. (Principum
 extra controversiam obtinent locum) in Imperio
 Germanico-Romano, quod ad subditos territorii sui,
 Jura Imperii habent: de iisque idem ferè, quod de Du-
 cibus ac Principibus aliis statuendum erit. Quo iti-
 dem respectu Baldus, *in cap. 1. num. 3. vers. item nota. de* Paurmeist. 2.
Feud. Marchia. scribit: Comitatum, non tantum digni- d. Iurisdia.
 tatem, sed & dignitatem Regiam atque Principalem cap. 11. n. 22.
 esse. Quin & jam olim Comes, pro Principe sumeba- Knichen. 1.
 tur. inde Guntherus *lib. 1.* d. Superio-
 rit. n. 332. &c.

————— *Dubium puer inclute, dici
Rexné Comesné velis.* —————

Et mox :

————— *Comitemné vocem, Regemné, Ducemné;
Pontificemné magis?* —————

Post idem libro eodem.:

Dux, Comes, an Praesul dubium.

Et inde sæpè jam laudatus Guntherus, in *Ligu-
rino lib. 8.* Comitatum, utpotè Regale feudum, indivi-
duum esse scribit.:

Marchia, seu Comitatus possessio, sive Ducatus.

Integra permaneant. —————

Hocq; forsan intuitu, inter Saxonicos & Fran-
cicos Comites, differentiam facere satagunt quidam:
ut nempe Judices hi, illi Principes fuerint jam olim.
*Anton. Coler. d. Jure Imper. Germanic. sect. 57. Knichen. En-
cyclopæd. cap. 1. num. 178. &c.*

13. Totus nunc Comitum ordo, duo tantum suf-
fragia in Comitibus habet: quæ plerunque per legatos
der Schwäbischen und Wedderawischen Graffschaffien
præstari solent: non tamen ideo reliquis Imperii Co-
mitibus (& Baronibus quoque) ad consilium Princi-
pum (zum Fürsten Ahat) accedere, de liberationibus
que interesse, denegatum existimatur. Quod tamen
de Comitibus tantum, qui statum Imperii repræsen-
tant, intelligi debet: ac ideo ut doceat quis, Imperii se
Comitem esse; sufficiens est si adprobare possit, sibi ad
consilium illud liberum aditum patere, daß er auff
die Reichstage beruffen / oder daselbst zu dem Fürsten
Ahat einzutritt habe. Aliis namque, qui Imperio im-
mediatè non sunt subjecti, id non permittunt ii Prin-
cipes vel Status, qui eos sibi subesse pertendunt; ut nec
nomina eorum Catalogo Inscriptionum, den Reichs-
aba

*Vehner. d.
verb. signif.
verb. Graff.
Ruiger. Ru-
land. d. Co-
miss. part. 2.
lib. 5. cap. 4.
n. 27. Matth.
Stephani. 2.
d. Jurisdic-
part. 1. cap. 6
num. 115. &c
Gluten. in
Syll. th. 26.
sub lit. h.
vers. Comi-
tum varia
gēra sunt.*

abschiden zu End angehefft vnd beygetruckt / inseruntur. Haut pauci quippè & alterius generis comites reperiuntur, qui in Imperii matriculam non modò haut relati, sed & absque Regalibus sunt investiti; quales in complusculis Germaniæ locis reperiuntur: v. g. sub Austriacis, **die Graffen von Hardeck**; sub Electore Brandenburgensi, **die Graffen von Hohnstein**; Sub Archiepiscopo Colonienfi. (ex quorundam opinione) **die Graffen von Manderscheid**. Sub Bavarix Ducè (particularium tamen honorum ratione) **die Graffen von Ortenburg**. Sub Pomeraniæ Ducibus, & Episcopo Caminensi, **die Graffen von Eberstein zu Newgarten**. Hi quia Regalia vel nulla, vel non integra habent, & aliis Principibus (als Landsässen) subsunt; parilibus Juribus, ac Comites, qui Status Imperii existunt, minimè gaudent. Nec idcirco consequentia habetur iusta, si quis ita argumentari velit: Comes est, vel Baro. Ergò Statibus Imperii accensetur. Cum quippè possit & alterius Principis subditus esse: quod quoque roboratur Imperii Recessu de Anno 1548. §. **Wiewol auch** Tales item Comites titulares, in Italiâ atq; Lombardiâ, magno numero reperiuntur. Hincq; effectum fuit, ut nostris nunc moribus Comites dicantur illi, quibus dignitas ea, vel Cæsareis codicillis, vel usu longævo est acquisita: ut Petr. Gregorius lib. 6. *Syntagm. cap. 8.* & Sigonius, *de Regno Italiae lib. 7.* notant. Hacq; ratione, Comes pro gradu Nobilitatis politicæ usurpatur. *Paurmeister. 2. d. Jurisdickt. cap. II. num. 10. & seqq.* Quod & innuit Steph. Pasquierius. 2. *des Recherch. cap. II. ad fin.* ita scribens. A prendre les choses au vray, les Ducs & Comtes, qui sont aujourd'huy, ne sont qu'images des « ceux, qui estoient du temps de Hugues Capet; n' « ajans, ce semble, aucune prerogative sur les autres «

C. 3. Seign-

Seigneurs, si non par une pompe de nom, & pour les ceremonies exterieures, &c. Itidem Petrus de Andlo, *tr. d. Imperio Roman. lib. 2. cap. 12.* plures in Germaniâ Comites esse censet, de Comitatu non investitos, sed qui à Castellis privatis, quæ possident, titulos contraxerint nominationis: quorum etiam majores, Romæ Comites temporarios fuisse, nomenque dignitatis dum exteras peterent nationes, retinuisse: eorumque de numero, Comites ab Oetingen & Zollern, superstites esse putat. de quo tamen non præter rationem dubitatur.

14. Est & porrò dignitas Comitalis, cum eminentiâ Principali, **Ein gefürstete Graffschafft**: ut Hennenbergensis, Arenbergensis, Mansfeldensis, Habsburgensis, Tirolensis, Würtembergensis (olim) Montbelgardensis, Görtzensis: Artesia item, Burgundia, Flandria, Hollandia, Namurcum, Selandia, Spanheim & Veldentz, &c. *Sixtin. d. Regalib. l. cap. 4. n. 22. Paurmeister. 2. d. Jurisdic. cap. 10.* Hi sanè Principibus æquiparantur, & in Recessibus Ordinationibusque Imperii, sub voce **Fürstenmäßige** / comprehenduntur. **Reichsabschid zu Speyr de Anno 1576. §. Auß besondern ansehnlichen Ursachen. & consimil. locis.** Tandem etiam ex Comitum ordine, privilegio Cæsarum singulari, quatuor Familiæ, **die vier Graffen des H. Römischen Reichs** / nuncupari solēt: Comites nempe Clivenfes, Schvvarzenburgenses, Ciliæ, & Sabaudia quoque. *Petr. d. Andlo, d. tr. d. Imp. Rom. lib. 3. c. 16. ubi Freber. Sebast. Munster. Cosmographie lib. 3. c. 18. Crus. Annal. p. 2. lib. 5. c. 7.* Ex quibus Clivenfes & Sabaudi, in Principum ordinem adsciti; Cilienses v. Anno 1456. defecerunt: ac ita soli Schvvarzenburgenses in Thuringiâ, rerum gestarum gloria, ut & amplitudine possessionum nobilissimi (ex quo-

quorum etiam gente fuit Guntherus, contra Carolum IV. Imperator electus) supersunt. Comites a Sacri Palatii, quos subindè creare solent Imperatores, abusive ita dicuntur, & Comites tantum honorarii reputantur: non obstantibus quæ in contrarium disputat Petrus Calefatus, *tr. d. Equestr. dignit. num. 18.* nam & eos idem *num. seq.* Equitibus postponit. *vid. Freher. Origin. cap. 2. fol. 10. Sixtin. d. Regal. 1. cap. 4. num. 103. & c. Matth. Stephani. 2. d. Jurisdict. part. 1. cap. 7. per. tot.*

15. Sed nunc de BARONIBUS, pauca quadam dicenda sunt: quorum etiam originem ex prisca Germanica deducere antiquitate, operæ pretium esse videtur. Etyma vocis: hujus, varia, & ridicula quoque adferuntur: nec itidem Adriano Scriekio, Cimbrica Lingue restauratori, possum ad stipulari, qui lib. 19. num. 73. Orig. Celticarum, ut & in Indice 2. miscello; Baron, *Faner hon/ Celtis vexilli supremum esse ait: cum quippè Baron & Baneret, differre videantur. Sed rem paulò altius repetere placet. Subditi, aut etiam Cives, ita in genere, Leut/ sive Leodes, aut etiam Leudes dicti fuerunt; quos & alii Homines vocant: ac inde vox Hominum, sive Homagium descendit. Dicuntur & Fideles, Gallicè Leaulx sive Loyaulx: quorum illud ex nomine Leut; hoc à Loy semi-Latino (quasi Legales) descendit. Et sic Gregorius Turonens. histor. lib. 9. cap. 20. Convenit, ut secundum pactiones inter Dominum Guntichramum, & bonæ memoriæ Dominum Sigibertum initas, Leudes illi, qui Domino Guntichramo post transitum Domni Chlotarii, sacramenta primitus præbuerunt: ac si postea convincuntur, se in parte aliâ tradidisse; de locis ubi commanere videntur, convenit ut debeant removeri. Ac paulò post: Similiter convenit, ut nullus alterius Leudes, nec sollicitet, nec venientes excipiat. Item Aimonius, libr. 2. cap. 91. Leudi Theodoricum hortari cœperunt. Idem libr. 3. cap. 80. Fuit autem Gun-*

tran-

Pasquier. 2. de Recherch. cap. 13. f. 205. Claude Faucher. d. Orig. des dignit. 2. c. 6. f. 61. & c. Hieron. Bignonius in notat. ad Formul. Marculf. lib. 1. c. ult. f. 543. Lindenbrog. in Glossar. verb. Leudes. Goltz. d. 1. c. 1. Alemani. n. car. tom. 1. fol. 210. & seq.

trannus in bonitate precipuus; præbens Leudis suis benèvo-
lum, gentibus externis pacatum. Et lib. 4. c. 53. Fines Regni
illius, Leudibus suis, probatissimis Viris & illustribus, ad re-
sistendum contra gentes rebelles, in fide disposuit. Hincque
dubio procul Feudum, Leudum sive *Lehen* / hodie quoque
Germani vocant; quod jam Cujacius inic. Feudor. adnota-
vit. Et inde forsitan, apud Feudistas dictum est Ligium, quasi
Lidium; hoc est tale feudum, quod arctissimam importat
subjectionem.

16. Inter hosce autem Leodes sive Leüdes: quidam ho-
mines servientes, arme Leut / servilis sive potius libertina
conditionis dicebantur (namque in Legis Ripuarie cap. 62.
servum, tributario aut Lito opponi videmus) Nobiles vero
specialiter *Man* / sive *Manne* / hoc est, Viri indigitabantur.

Drusus E-
braicar. qst.
lib. 1. cap. 21.
& ad loca
Genes. c. 31.
Piscator. in
Scholis ad
Salomo-
nis Pro-
verb. cap. 8.
fol. 63.

Pariter ut apud Hebræos, discrimen erat inter Cives, ut alii
איש, vel *בני אש*, id est Viri, vel Filii viri; alii *בני*
אנר, hoc est, Filii hominis dicebantur: parili fere sensu, quo
nos dicimus, Patricios simul & Plebeios. Hacque differentia,
in Psalmo 49. vers. 3. planissime observatur; ubi ita loquitur
Propheta: *Auscultate omnes habitatores orbis; etiam filii ho-*
minis, etiam filii viri, pariter dives & pauper. Et qui
filii viri, aliàs quoque *בני חור*, à vestium colore aut
splendore, indigitantur, & pro nobilibus sumuntur. Eo-

Freher. in
not. ad Petr-
de Andlo,
lib. 2. c. 12. ad
pag. 116. Gol-
dast. in not.
ad Paræne-
ticos vete-
res, f. 414. &
seqq. Lind-
brogius in
Gloss. verb.
Barus. Clau-
de Fauchet, 2

dem ergo planè sensu, Barn vetus Teutonicum est, & vi-
rum, marem, heroem signat. Inde veteres Glossæ: Ba-
ro, *ἀνὴρ*. id est, animosus, generosus. Et item Latino-Gallica
Glossæ: Ber, Baro & vir. Quemadmodum etiam in Salicâ,
Ripuariâ & Alemannicâ lege; scæminæ passim opponitur Ba-
rus. Quin & adhuc hodie, Baron Piccardis est maritus. Ex
eodem etiam Hispanicum Varon descendit; quod non simpli-
citer virum, sed egregium denotat: & omninò reliquum est à
Gothicâ dialecto. Similiter jure Saxonico feudali, Vasalli sim-
pliciter *Manne* vocitantur: quasi præditi virilitate, ani-

mo-

moque strenuo & recto. Heügius, part. i. quæst. 2. num. 85. cap. 5. d. O-
 Ex eo Baronagium, pro Homagio quandoque usurpatur: Sel- rig. des di-
 den in Jani Angl. facie alterâ lib. 2. fol. 106. & ego mo- gnit.
 nui Politic. lib. i. cap. ii. num. 2. vers. i. Et hinc in lege Sali-
 câ, Ripuariâ & Longobardorum, Sagebarones (qui perpe-
 ram aliquandò Sacebarones, aut Salebarones nominantur)
 viri prudentes erant, & quasi senatores; Lindenbrog. in
 Glossar. verb. Sagibaro. quorum sententia eam auctorita-
 tem obtinebant, ut Gravionibus ab eorum responso (veluti
 Prætoribus olim apud Romanos, à Jureconsultorum) recedere
 non liceret: quemadmodum in lege Salicâ, tit. 5. §. 4. consti-
 tutum invenimus. Verba ita sonant: Sagibarones in singu-
 lis mallobergiis (id est plebs quæ ad unum mallum convenire
 solet) plus quàm tres esse non debent; & si caussa aliqua an-
 te illos secundum legem fuerit definita, ante Gravionem eam
 remove non licet. Sagibaron, sicut & Sagefemme, voces
 sunt Celtico-Romane: Sage, etenim adhuc hodiè Franco-Gal-
 li usurpant pro sapiente. Arabes, Saga; Etrusci ac Sabini,
 Sagni dicunt. Et Hebræis est מַגִּיד, magnificus, amplius, quo
 sensu Jobi, cap. 36. vers. 24. usurpatur; & אֲרָמַי Aramæis in
 crebro usu est: sapientes namque sunt populo magni ac reus-
 rendi. Ex eo item Latinis Saga dicitur, fatidica & supersti-
 tiosa anus.

¶ 17. In vetustissimis itidem Germanicis Rhythmis, Bar
 pro libero, franco, frey/ledig vnd loß/frequentissimè usurpa-
 tur: & inde etiam quæ componuntur; putà Sorgenbar/
 Falschesbar/Leidesbar/Sinnebar/te. Pariter quoque Ba-
 ren, à cascis Germanis, pro gnatis sumi comperimus: unde
 Fürstenbaren. Hincque in quâdam precatatione, ad Christum
 nostrum Salvatorem invenitur:

Ich bitte dich reiner Magde Baren.

Et dicuntur ita gnati, Baren, à Libertate; non aliter ac liberi
 Latinis. Hocque provenire videtur ex primigeniâ linguâ;

D

Hebræi idq; ex Bā

Isacius Pon-
 can. Orig.
 Fran. icar.
 lib. 6. f. 198.
 cult. Berno,
 Anglis &
 Danis ad-
 huc hodie
 filium de-
 notare ait:
 Hebræi idq; ex Bā

reu, quod
 est generare
 derivat: nec
 Hebr. ablu-
 dit ברא
 creavit.

Hebræi enim nonnunquam, & usitatissimè Chaldei atque Sy-
 ri, בר (Bar) pro filio utuntur. Indeque sunt nomina quedam
 propria, in Novo Testamento: Simon Bar Jona; Matthæi c. 16.
 vers. 17. pro quo habetur Johannis cap. 1. vers. 43. Simon
 filius Jona. Bartholomæus, filius Ptolomæi, Bartimeus, filius Ti-
 mei. Idemque judicium esto, de Barrabas, Barnabas, Barjesus,
 Barfabas. Et huc pertinet quod scribit Caspar Waserus, in
 pentagl. "Coment. ad Mithridatem Gesneri fol. 115. Orta Baro-
 Drusus in
 Commēt. "nis vox videtur à Hebræâ Bar; purum vel mundum: ut Baro-
 prior, ad "sit, qui vel ortu purus ac mundus, hoc est, nullâ ἡς δυογενίας
 voces N. "seu ἐλεγογενίας labe conspersus est. Vel purus ac mundus que-
 Test. & idē "rum militarium respectu; putà ab eis exemptus atque immu-
 commēt. "nis. Alludit quoque ad Baronis nomen, alia Hebraica radix
 poster. c. 3. (Schindler in Lexic.) פָּרַע (Para) liber, seu vacuus fuit, aut
 transitive liberavit. Ex eo Pharaones Ægyptii Reges, ita αἱ
 ἱεραὶ nominabantur; quasi præ subditis liberi, & legum vin-
 culis soluti. Idque aptissimum est nomen Monarcharum; ita
 ut Pharaos, Josepho teste, Regem significarit veteri Ægyptiorum
 linguâ: alioqui singuli Pharaones Ægypti, nomina sua propria
 habuere. Et nempe qui tempore Abraham erat, dicebatur
 Tutis; is qui tempore Josephi, Rean; & is qui in rubro mari
 submersus, Talma: Jeremia item cap. 44. mentio fit Pharao-
 nis Hophra, & ibid. cap. 46. Pharaonis Necho, sive clau-
 di. Et sic apud veteres Germanos, Baren, seu Barones (etiam
 Ber, & Bero invenitur) dici coeperunt liberi Domini (bodie
 Freyherrn) quorum majores nullum unquam servitium
 servissent: aut ut Lindenbrogius, in Glossar. verb. Barus
 ait; Homines Regii, sive qui hominum Regi debent (quo for-
 san intuitu Isidorus, lib. 9. Orig. cap. 4. Barones eos vocat
 qui serviunt acceptâ mercede.) Et hi propriè Nobiles erant:
 undè etiam olim Franco-Galli, grande Baronie, pro multi-
 tudine nobilium sumebant: Nicod, au grand Dictionai-
 re, verbo Baron. Paschalius, libr. 4. Coronar. cap. 4.

fol. 644.

fol. 644. & item Bernage pro noblesse, & franchise du cœur.
Fauchet, 2. des Origin. des dignit. cap. 5. Sicque Barones,
in latissimâ significatione, adpellabantur olim omnes, qui
Vassi Dominici, & homines seu Vassalli Regni dicebantur: quo
nomine Regni Capitanei, seu Magnates, omnes nempe Comi-
tes, Duces, Marchiones, &c. comprehenduntur. Joh. Lydius
in Glossis subnexis operib. Nicol. de Clemang. verb.
Baro. Paurmeister. 2. d. Jurisdic. cap. 11. num. 27. & seq.
Cluten Syllog. th. 26. lit. I. Firmat itidem hoc Suidegerus
in Chron. Franc. Abbates, ait, in antiquis historiis non sunt
Monachi, vel religiosi, sed Barones, magnatesque seculares;
quibus Abbatias, vel Monasteria Princeps dat ad tempus, vel
quò ad vixerint. Pariter Cicardus Abbas, de interpretat.
verborum; Baro; Dominus, Princeps.

18. Angustius verò, & proprie ac simpliciter dictum
Baronis nomen; pro Capitaneis, Comitibus proximis usurpa-
tur. Barones namque, dignitate, opibus item & potentiâ, reli-
quos Nobiles ac Milites antecellant, Heigius part. 1. quæst. 2.
num. 53. Quam rem ita explicat Johan. Stumpffius, in der
Schweizer Chronik. lib. 4. cap. 29. fol. m. 291. Bey den
Francken vnd Teutschen / würdien mittler Zeit diejenige
Nobiles, Freyen (jetz Freyherrn) genandt / welche mit chris-
tlichen vnd langen Diensten / die Güter / so sie von den Für-
sten zu zeitlichen Lehen empfangen / vmb ihrer getrewen
Dienste willen / für eigen vnd erblich empfangen / vnd auff
solches der Pflichten täglicher Dienst / vnd Reisen / vber
andere Edle Dienstleut (die man allein Edelknecht nante)
etwas emlassen vnd gefreyet waren / ic. Cui etiam Reiner.
Reineccius consentit, tract. von des Adels herkommen. fol.
m. 145. Non aliter ferè, apud Hirtium, de Bello Alexandr.
c. 53. ex usu, ut suspicor Gallicano, Berones dicuntur milites
principales, quibus militia onus remissum, vacatioq. muneris
prestata erat, die gefreyte Kott: Goldast in not. ad Paræ-
neticos

neticos auctores. fol. 416. & seq. Pratoriana cohors. Sicque non apud Germanos. modò, sed & Gallos, Britannos, aliasque obtinuit gentes; ut Barones superiorem constituerent nobilitatis gradum. Et in Angliâ, Baronibus jam olim sua territoria fuere; in illisque Curia erant, ad Beneficiarios statis temporibus convocandos, iisque jus dicendum. Selden, libr. 2. Jani Anglor. ad fin. fol. 132.

19. Labet, heic inquirere in originem & significationem semper Liberorum, *der Semperfreyen*. De hisque Goldastus, rerum Alemannicar. tom. 1. fol. 218. ita scribit:

» Qui ex servitute manumissi, libertatem consequiebantur, In-

» genui dicti fuerunt, & ab Alamannis Semperfry: ex for-

» mula manumissionis; semper ingenuus, atque securus existat,

» ab omni servitutis jugo, in perpetuum sit exutus. Hæc formu-

» la, Avorum memoria, sublato manumissionis ritu, iis aptari

» cæpit, qui Baronum ordini ab Imperatore primum adscribe-

» bantur; ut juberentur esse, ac etiam dicerentur porro *Sem-*

» *perfry*. Quæ appellatio olim, ut diximus, nota erat generis

» libertini; apud Majores autem nostros, novorum Baronum.

Haftenus Goldastus. At hæc aliquantum absona mihi vi-

» dentur: cum constet Barones vetustissimos, & quasi *kal' ezo-*

» *xw*, hoc nomine indigitari. Rectius sentire puto Johannem

» Selden, qui Jani Anglor. libr. 2. fol. 122. dicit: Priscis Ger-

» manis, semper liberos, medios liberos, & infimos liberos; No-

» bilium fuisse classes: ita ut *Semperfrey* habiti fuerint præ-

» cipui inter Barones. Consentit *der Schwabenspiegel* c. 47.

» Hie soll man mercken deyerley freye Leut / welche recht

» die haben. Es heissent eins Semperfreyen / das sint die

» freyen Herren; als Fürsten / vund die andern Freyen zu

» Mann haben. Das ander seind Mittel freyen / das seind

» die / die der hohen freyen Mann seind. Das drit seind ge-

» boren die frey seind / die heissent frey Landessen. Eadem

» prope, Munsterus habet. Cosmographiæ lib. 3. c. 20. Sic &

Paur-

Paurmeister, 2. d. Jurisd. cap. 1. r. numer. 40. rectè scribit. *Limpurgicos* & *Westerburgenses* (quos *Comites Leüningses* jam representant) ut & *Thufanos* ac *Aldenwaldenses*, *Semperfrenen* fuisse adpellatos; quòd à tempore antiquissimo in dignitate istà ingenui constituti, reliquis ordinibus parilis dignitatis splendidiore videantur. Alia comminiscitur *Petr. de Andlo*, lib. 2. cap. 12. quæ res ferre piget.

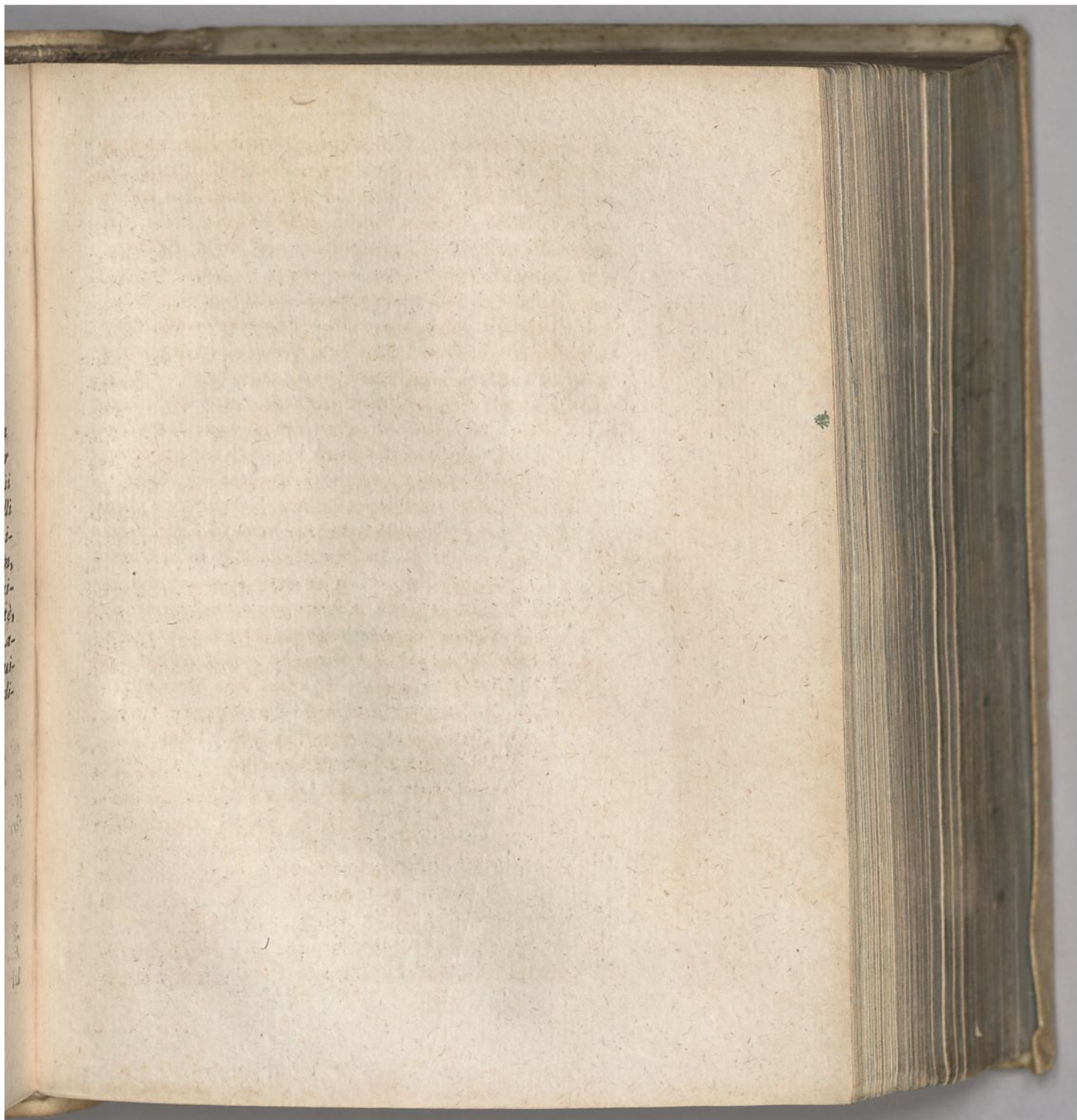
20. Hodie *Barones*, variis Germanicis nominibus adpellantur, quorum usus, etiam videre est, ex decretis Comitiorum. (1) Enim simpliciter dicuntur *Frenen*. (2) *Frenherren*. (3) *Semperfrenen*. (4) nudè *Herren*. (5) *Baron*. (6) *Edle Herren*. (7) Simpliciter *Edle*: ut, *Edle von Querfurt*; vel adjectà demonstratione, *der Edle* / ut, *Evert von Werberg* / *der Edle*. (Addi potest *von den Edlen Herren* / *Reineccius*, tr. *Von des Adels Herkommen*, fol. 142.) Quos tamen omnes, Nobilitate ac dignitate pares esse, *Paurmeister* censet; per rationes quas adducit: quòd & facit *Sixtinus*. At verò titulus simplex *Herr* / etiam pro Principe aliquandò usurpatur: sicque *Austriæ Archiduces* inscribuntur; *Herren zu Friefland* / *auff der Windischen Marck* / *zu Portenaw* / *rc.* *Duces Julienses*, *Herren zu Ravensstein*; *Megapolitani*, *Herren der Lande Rostock* / *vnd Stargart* / *rc.* Ac tandem ex moribus nostris, *Comiti Baro* equiparatur, nulumque inter eos censetur esse discrimen; nisi quòd *Baro* non est investitus de Comitatu: qui tamen omnibus in rebus suscipiendis, honoribusque administrandis, hant quaquàm *Comite inferior* censetur. Quare & hunc *Capitaneum* quoque *Regni*, vel *Regis* (modò tamen ab Imperatore suum obtineat *Feudum*) cognominari debere; vetustissimo procerum Germanorum usu receptam esse; notat *Erid. Schenck Baro*, ad cap. 1. tit. quis dicatur *Dux*, &c. Undè *Baronatus* inter *Feuda Regalia* numeratur: v. *Petr. Calésatum*, tr. d. *Equestr. dignit.* num. 112. &c. & æquè ac *Comitatus* jure territorii

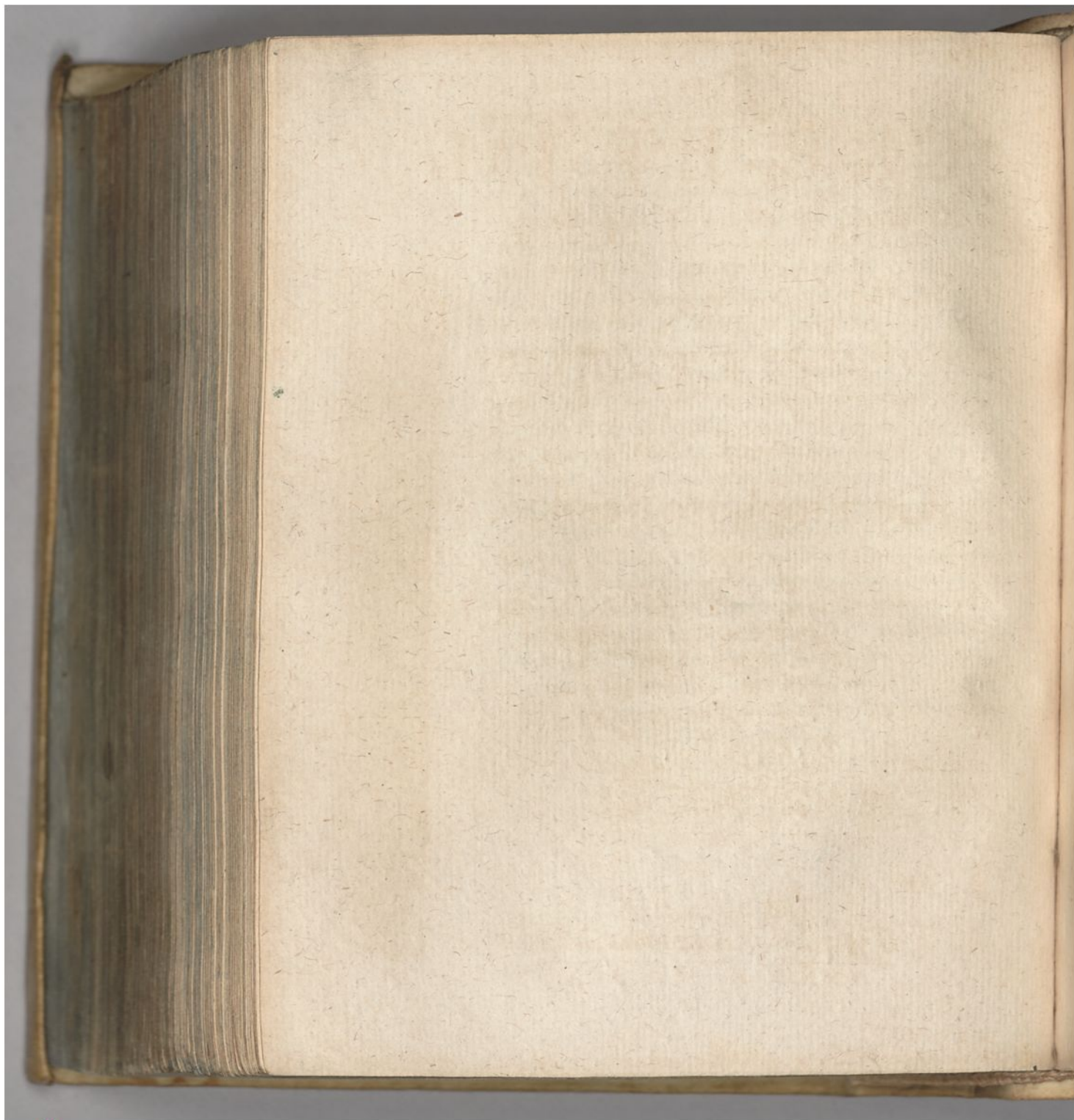
Sixtin. de Regalib. 1. c. 4. n. 37. & c. *Ruriger. Rulad* d. *Commiss.* part. 2. lib. 5. cap. 4. n. 32. *Paurmeister.* 2. c. 11. n. 32. & c. *Marth. Stephani* d. *Jurisd.* libr. 2. part. 1. c. 6. nu. 122. & c. *Cluten.* d. th. 26. Lit. I. *Vvehner.* d. verb. signif. verb. *Frenherren.* *Frixtius* apud *Arumæum* discours. d. *Jur. publ.* 16. conclus. 18. Lit. I.

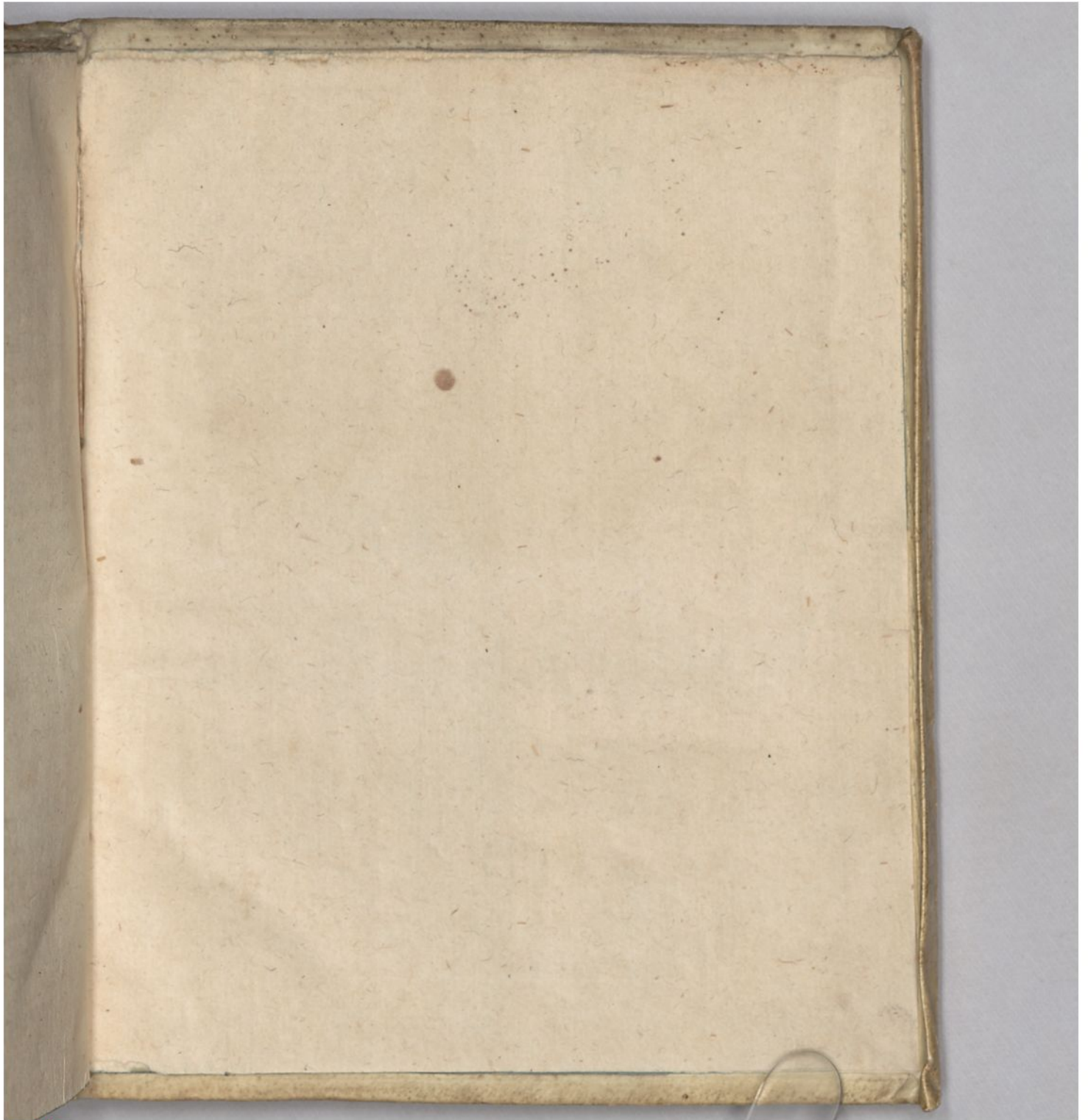
Sixtin. d. c. 4. n. 37. & c. *Daniel Orho* dissertat. d. *Jure publ.* c. 11. quæst. 2. f. 334. *Iohann. Hensler.* in *Colleg. Pol.* disp. 2. th. 27

regulariter præfulget. Knichen. d. Superiorit. cap. 1. Johan. Gæddæ. in Respos. Juris, de Restitutione Baroniarum Vallendar, per discurs. Sic Barones non minùs quàm Comites, Status Imperii adpellantur; utrique in Imperii Matriculâ, ratione privilegii & Juris Austragiarum, equiparantur; ac Barones, unâ cum Comitibus simul unâ, in Comitibus Jus suffragii habent: ut Dn. Cluten. in Sillog. th. 26. sub lit. I. multis probat. In dignitate item ac munere Judicis seu Præsidis Camera Imperiali, equiparantur: causæ Baronatum concernentes, æquè ac aliæ superiorum Feudorum, Imperatoris cognitioni reservantur, &c. Discrimen quidem inter eos tale est, ut inferiorem à Comitibus ordinem tueantur. Heigius quæst. 2. num. 53. part. 1. Sed & inter Duces aliosque Principes hæcce discrepantia est; quòd alii Comites Palatini, alii Duces, Principes quidam, nonnulli Landgravii vel Marchiones, aliisque diversis adpellationibus designentur; ac alii alios antecedant: & omnes tamen, quatenus Principes, ac Regalem obtinent dignitatem, equiparantur. Ac sunt quoque Barones non omnes immediatè, sed & magno numero mediatè Imperio subjecti: qui ordinationibus Principum ac Dominorum sub quibus degunt, quibusque subjecti sunt, utuntur. Et etiam inter mediatos, discrimen aliquibus in locis est inter Baronem titulum, & Baroniam possidentem. Henel. in descript. Silesiæ, fol. m. 69.

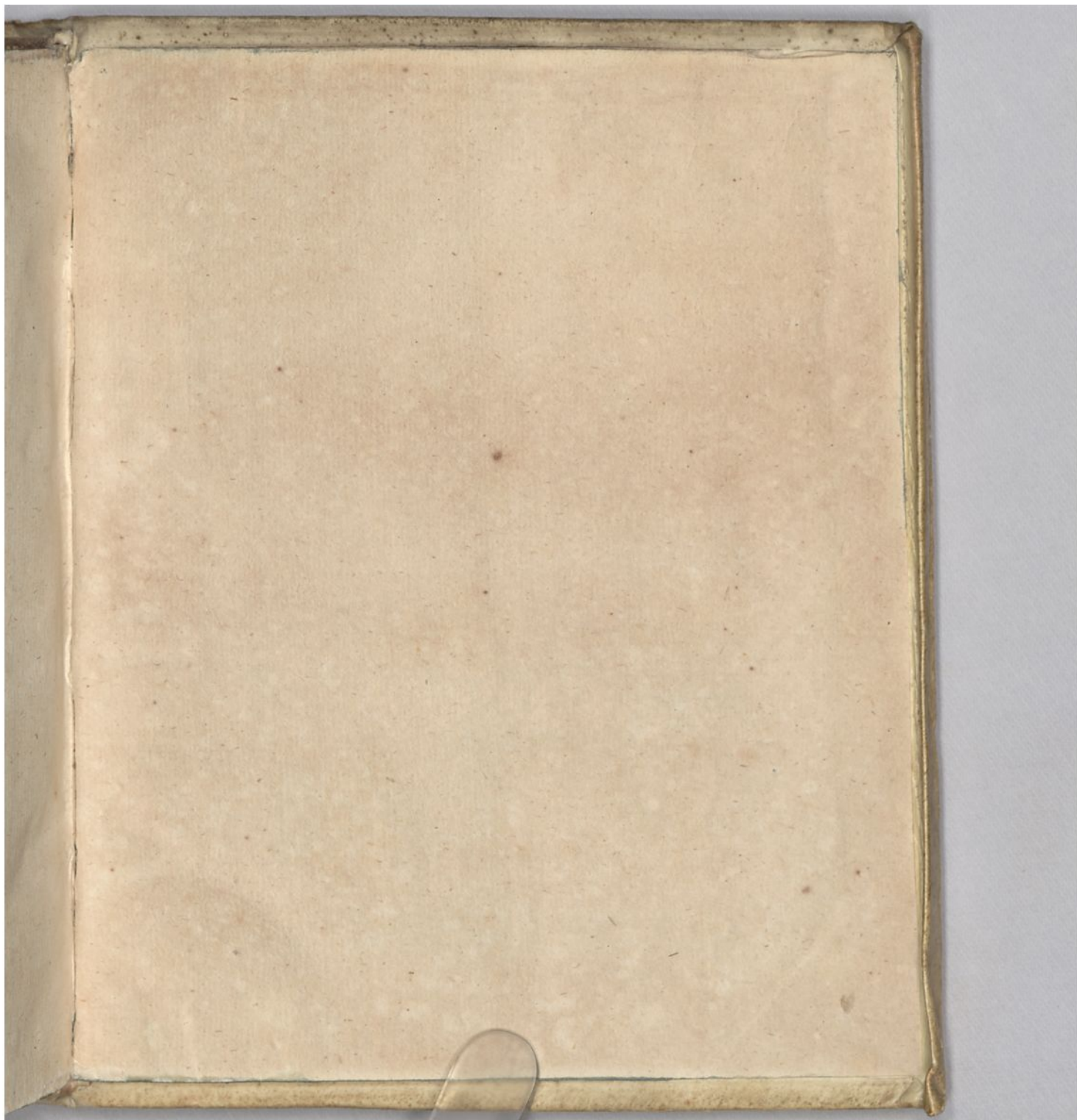
F I N I S.

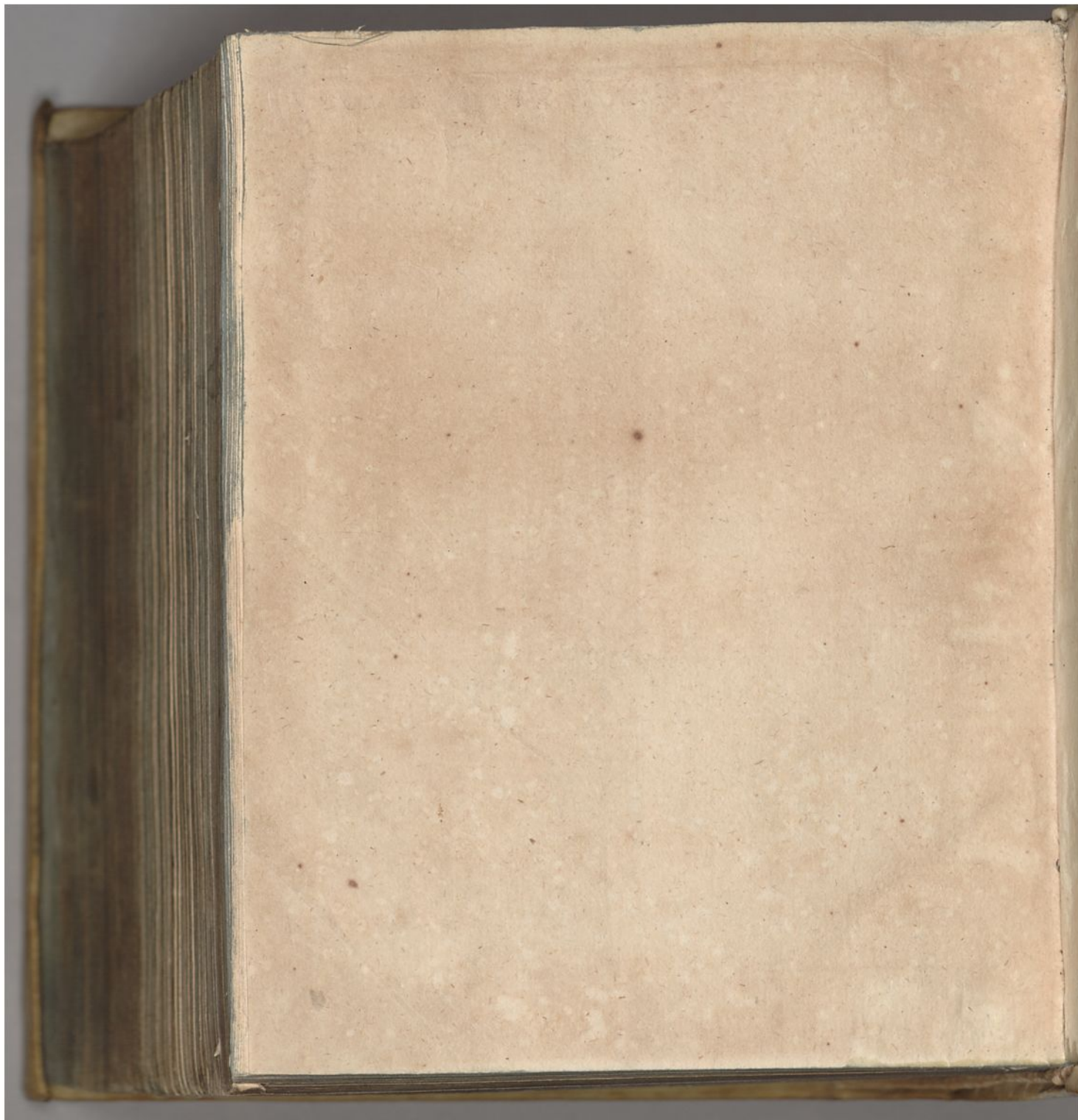

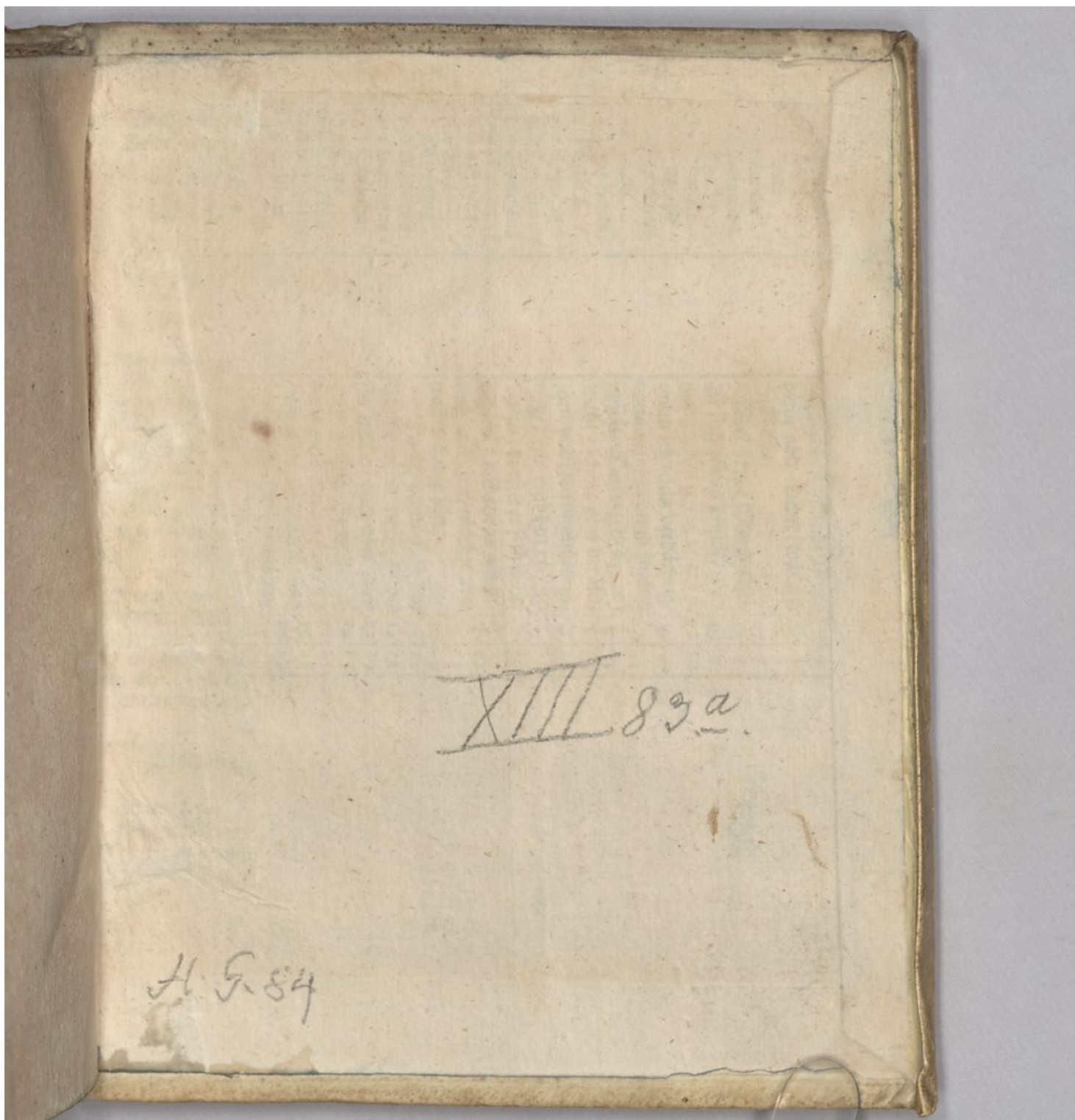

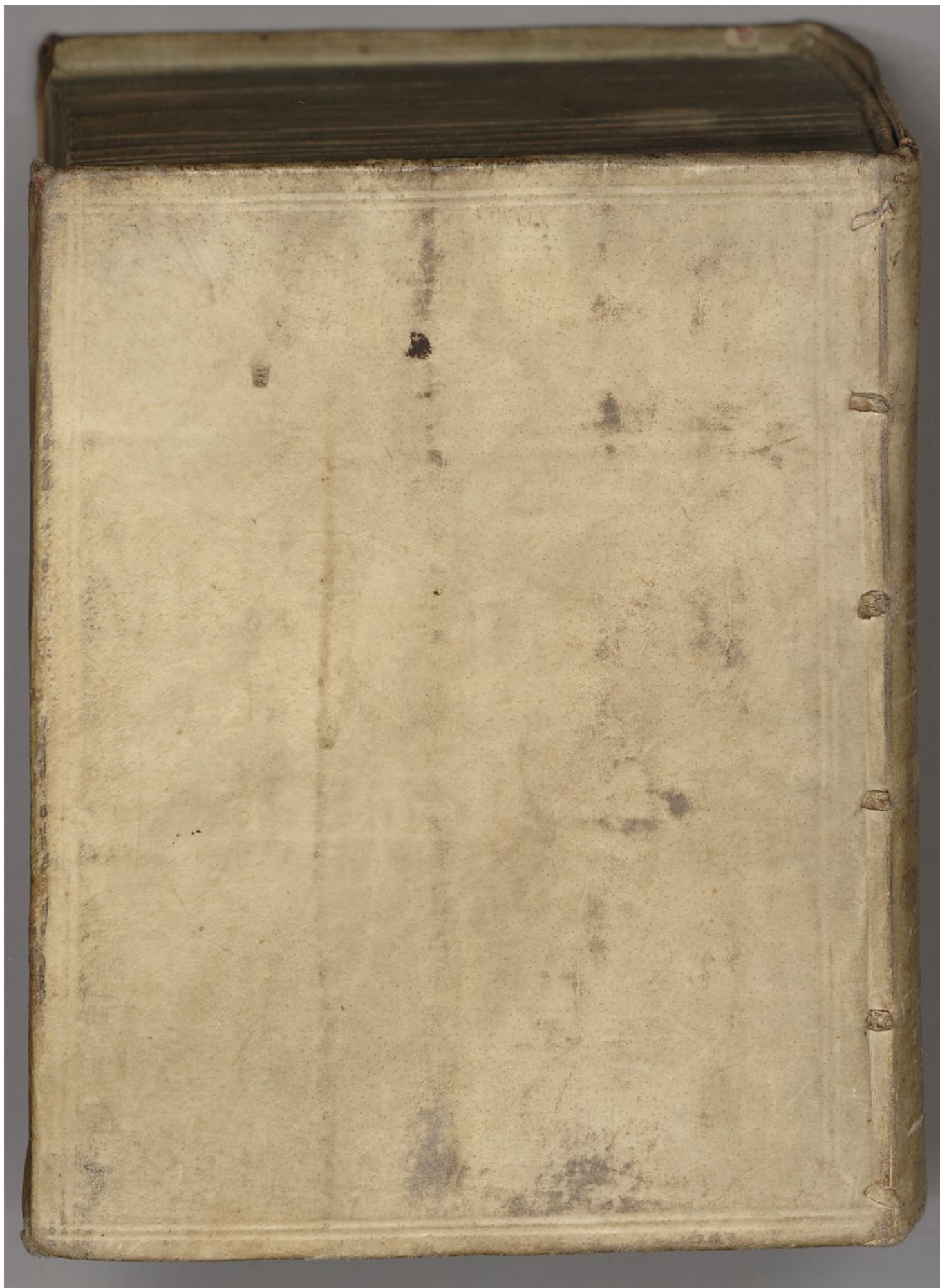

DE SOLDI

cessionem. Aristot. de
statibz. in libro 1.

Haigestat e

Microcephala

[Faint handwritten text, possibly "N. H. ..."]

Car. n. 17

AD 1881. MICCOTI ARMS

Parasitica

1871

[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.]

1865

1871-1872

10 1/2 1917

120

13

A close-up photograph of a book's spine, showing a dark, textured cover with the number '13' printed in a light color. The spine is slightly worn and shows some discoloration.

Leibn

Leibn.
May 9

0,13

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
AN DER UNIVERSITÄT SÄKSBURG-ERZBISCHOFSTUM
SACHSEN-ANHALT

Signatur:

NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

13

Leibn.
Marg
O. 1